

Yhteisen kirkkoneuvoston päätöksenteon suuntaaminen strategisempaan suuntaan, lähetekeskustelu

Yhteinen kirkkoneuvosto 15.06.2023 § 184
268/00.01.01/2023

Esittelijä Yhteisen seurakuntatyön johtaja Forsén Stefan

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto:

1. päättää merkitä liitteessä esitetyn taustamateriaalin johtamisjärjestelmän ja delegointisäännöksiä kehittämismahdollisuuksista tiedoksi.
2. käy lähetekeskustelun johtamisjärjestelmän kehittämistä ja delegointisäännösten päivittämistarpeista.
3. päättää todeta, että asiasta on mahdollisuus antaa näkemyksiä valmistelun pohjaksi 15.6.2023 käytävän lähetekeskustelun lisäksi myös kokouksen jälkeen, lähettämällä näkemykset sähköpostitse suoraan hallintojohtajalle. Näkemyksiä voi antaa 30.6.2023 saakka. Lähetekeskustelussa esiin nostetut ja sähköpostitse lähetetyt näkemykset toimitetaan sääntötyöryhmän valmisteluryhmälle tiedoksi.

Käsittely

Juha Silander selosti asiaa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Yhteinen kirkkoneuvosto on käynyt kaudella 2021–2022 keskustelua seurakuntayhtymän johtamisjärjestelmän kehittämistä ja yhteisen kirkkoneuvoston työskentelyn suuntaamisesta aiempaa strategisempaan suuntaan. Yhteinen kirkkoneuvosto asetti myös johtamisjärjestelmän uudistamisen työryhmän, jonka työn tuloksena syntyi muun muassa ehdotukset täysipäiväisen yhtymän johtajan palkkaamisesta sekä yhteisten palveluiden neuvottelukuntia koskevasta kokeilusta.

Neuvottelukunnat / kiinteistöjohtokunta

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti kokouksessaan 7.4.2022 kokeilla neuvottelukuntamallia yhteisissä palveluissa valtuustokauden loppuun eli 31.12.2022 saakka. Neuvottelukuntia perustettiin viisi kappaletta, yksi kullekin yhteisten palveluiden osastolle sekä lisäksi yksi yhtymän johtajan työn tueksi.

Neuvottelukuntien tehtäviksi määriteltiin seuraavat:

- seurata Rohkeasti yhdessä –tavoitteiden toteutumista
- seurata osaston / yhtymän johtajan apuna niiden hallintatoimenpiteiden toteutumista, joilla pyritään ehkäisemään Helsingin seurakuntayhtymän tunnistettuja riskejä
- mahdollistaa lähetekeskustelun käyminen valmistelussa olevista asioista
- raportoida yhteiselle kirkkoneuvostolle suullisesti toiminnastaan.

Kokeilujakson päätteeksi osassa neuvottelukunnista toteutettiin epävirallinen arviointikeskustelu neuvottelukuntien mielekkyydestä. Esitetyt näkemykset osoittivat siihen suuntaan, että neuvottelu- tai johtokuntien perustaminen kaikille osastoille ei välttämättä olisi jatkossa mielekästä. Sen sijaan kiinteistöjohtokuntaa pidettiin olennaisena erityisesti yhteisen kirkkoneuvoston esityslistan keventämisen näkökulmasta.

Johtajisto on valmistellut kevään 2023 aikana ehdotuksen kiinteistöjohtokuntamallin käyttöönotosta, kirjaten ylös johtokuntamallin tunnistetut plussat ja miinukset sekä hahmotellen ehdotuksen johtokunnalle siirrettävistä kokonaisuuksista ja kiinteistöjohtokunnan kokoonpanosta. Ehdotukset esitetään liitteessä.

Vuonna 2022 yhteinen kirkkoneuvosto käsitteli yhteensä 46 kiinteistöasiaa. Näistä laskennallisesti noin 15 siirtyisi jatkossa kiinteistöjohtokunnalle, mikäli päätösvaltaa delegoitaisiin johtajiston ehdottamalla tavalla.

Toinen vaihtoehto kiinteistöjohtokuntamallille olisi siirtää osa johtokunnalle suunnitelluista päätöskokonaisuuksista delegointisäännöksillä kiinteistöjohtajan päätettäväksi sekä perustaa nykyisen kiinteistöstrategiatyöryhmän tilalle kiinteistöneuvottelukunta. Kiinteistöneuvottelukunnan tehtävänä olisi käydä keskustelua ja sparrata kiinteistöjohtajaa laajojen kiinteistöasioiden valmisteluvaiheessa. Toiminta vertautuisi sijoitusneuvottelukuntaan, kuitenkin niin, että kiinteistöneuvottelukunnalla ei olisi valtaa esitysten tekemiseksi.

Nuorten vaikuttajaryhmä yhteisiin palveluihin

Kirkolliskokous päätti marraskuussa 2019, että seurakuntiin tulee perustaa nuorten vaikuttajaryhmä. Päätöksen voimaantulo sidottiin uuden kirkkolain voimaantumoon, jonka ehdotukset eduskunta hyväksyi 2.3.2023. Uuden lainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2023.

Päätöksen mukaan konfirmoidut, alle 29-vuotiaat nuoret pääsevät vaikuttamaan seurakuntien kaikkien toimintaan ja päätösten valmisteluun. Paikallinen seurakunta saa vapaat kädet miettiä yhdessä nuorten kanssa ryhmien kokoonpanon ja aikataulun.

Laki ei velvoita seurakuntayhtymää perustamaan yhteistä nuorten vaikuttajaryhmää, mutta Helsingin seurakuntayhtymän mittakaavassa Yhteisten palvelujen oman nuorten vaikuttajaryhmän olemassaolo olisi perusteltua. Nuoret voisivat itse tehdä aloitteita ja tarkastella keskushallintoa paremmin nuorten näkökulmasta.

Nuorten vaikuttajaryhmätoiminnassa on kyse osallisuuden vahvistamisesta. Vaikuttajaryhmän tehtävänä on edustaa paikkakunnan nuoria koko Helsinkiä koskevassa päätöksenteossa, vaikuttaa asioiden valmisteluun ja edistää nuorten ja päättäjien välistä vuorovaikutusta. Ryhmä nostaa esiin nuorten elinoloja ja havainnoi nuoriin liittyviä ilmiöitä koko Helsingin tasolla.

Ryhmän jäsenten valintaan ehdotetaan mallia, jossa ryhmän koollekutsuja olisi joku nuorista yhteisen kirkkovaltuuston jäsenistä. Vaikuttajaryhmän ydin voitaisiin koota esimerkiksi yhteisen kirkkovaltuuston alle 29-vuotiaista jäsenistä ja sen kokoonpanoa voitaisiin täydentää yhteisten palvelujen toiminnan piiristä (esim. oppilaitostyö, erityisnuorisotyö) tulevilla nuorilla. Toinen vaihtoehto voisi olla, että yhteinen kirkkoneuvosto tekisi valinnan kokonaisarvion pohjalta (mies-nais - jakauma, koulutustausta jne.), mahdollisesti puheenjohtajiston/johtajiston tms. ehdotuksesta. Ryhmän toimintakausi olisi ensin vuoden 2024 mittainen, mutta sen jälkeen kaksi vuotta kerrallaan, yhteisen kirkkoneuvoston kausien mukaisesti. Ryhmä voisi myös tehdä aloitteita suoraan yhteiselle kirkkoneuvostolle ja ryhmän edustajalla (esim. puheenjohtaja) olisi puhe- ja läsnäolo-oikeus yhteisen kirkkoneuvoston kokouksissa.

Johtoryhmä

Johtamisjärjestelmän kokonaiskehittämisen näkökulmasta yhdeksi tarkasteltavaksi asiaksi on tunnistettu edellä kuvatun lisäksi mahdollinen seurakuntayhtymän johtoryhmästä luopuminen. Johtoryhmässä on nykyisin suhteellisen vähän käsiteltäviä asioita, varsinaisten päätössioiden rajautuessa lähinnä yhteisten palveluiden rekrytointeihin. Rekrytointien lisäksi johtoryhmässä on käyty läpi tulevien hallinnon kokousten kokousvalmistelut sekä ajoittaisesti lähetekeskustelua tietyistä valmisteluvaiheessa olevista, laajahkoista ja/tai strategisesti merkittävistä kokonaisuuksista.

Koko Helsingin seurakuntayhtymän kannalta on tärkeää tunnistaa johtamisjärjestelmässä tarve sellaiselle foorumille, jonka kautta dialogisuus,

toimijoiden välinen vuorovaikutus, yhteistoiminta sekä asioiden yhtäaikainen edistäminen voisivat toteutua.

Mikäli johtoryhmästä luovuttaisiin, voitaisiin rekrytointiluvan myöntämisoikeus siirtää johtajistolle (yhteisen kirkkoneuvoston päätäntävaltaan tälläkin hetkellä kuuluvia päällikkötason rekrytointeja lukuun ottamatta). Samassa yhteydessä puheenjohtajiston roolia kokousvalmisteluiden läpikäynnissä olisi paikallaan vahvistaa. Lisäksi johtajistolla, puheenjohtajistolla ja kirkkoherrainkokouksen puheenjohtajistolla olisi tärkeää olla säännöllisiä yhteistapaamisia. Henkilöstön edustajan kuulemistapa tulisi selvittää erikseen ennen mahdollista uuteen malliin siirtymistä.

Seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajien kokous

Yhteisen kirkkoneuvoston perustaman seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajien kokouksen rooli ja tehtävät on paikallaan selkiyttää johtamisjärjestelmän kehittämistyön yhteydessä. Johtoryhmä on nimennyt erillisen työryhmän valmistelevaan asiaa. Työryhmän ovat muodostaneet kirkkoherrainkokouksen puheenjohtaja Daniel Björk, kirkkoherrainkokouksen valmisteluvaliokunnan puheenjohtaja Elina Perttilä, yhteisen kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Riitta Asikanius, yhteisen kirkkoneuvoston jäsen ja seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajien edustaja Martina Harms-Aalto sekä hallintojohtaja Juha Silander. Johdon sihteeri Soile Rusanen on toiminut työryhmän sihteerinä.

Työryhmä on työskentelyssään päätenyt ehdottamaan, että työryhmän olemassaolo vakinnutettaisiin lisäämällä se osaksi hallintosääntöä. Tämä selkiyttäisi työryhmän roolia ja tehtäviä ja mahdollistaisi myös kokouspalkkion maksamisen työryhmän kokouksista nykyistä mallia selvemmin.

Työryhmä ehdottaa seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajien kokouksen tarkoituksiksi tiedon lisäämisen ja jakamisen sekä mahdollisuuden varapuheenjohtajille tukea kirkkoherraa työssään ja toisaalta saada itse tukea varapuheenjohtajana toimimiseen.

Varapuheenjohtajien kokouksen tehtäviä olisivat keskinäinen jakaminen ja benchmarkingin mahdollistaminen, yhtymän ajankohtaisten asioiden läpikäynti ajankohtaistapausten muodossa, keskustelut seurakuntien ajankohtaisista asioista sekä perehdytys seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajina toimimiseen. Toimielimellä ei olisi päätöksentekovaltaa eikä esityksenteko-oikeutta.

Varapuheenjohtajien kokouksen jäseniä olisivat Helsingin seurakuntayhtymän seurakuntien seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajat sekä yhteisen kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja, joka toimisi samalla kokouksen puheenjohtajana ja koollekutsujana. Kokoukselle nimettäisiin sihteeri asianhallintapalveluista. Varapuheenjohtajien kokous kokoontuisi 4-5 kertaa vuodessa. Kokouksista laadittaisiin muistio / pöytäkirja, joka lähetettäisiin nykyisen käytännön mukaisesti tiedoksi kirkkoherroille.

Delegointisäännökset

Yhteisessä kirkkoneuvostossa on käyty keskustelua delegointisäännösten päivittämisestä niin, että yhteisen kirkkoneuvoston esityslistaa saataisiin kevennettyä. Johtajisto on tehnyt alustavan ehdotuksen mahdollisista lisädelegoinneista, yhteisen kirkkoneuvoston lähetekeskustelun pohjaksi. Ehdotukset löytyvät liitteestä.

Lisädelegointimahdollisuudet sisältävät ehdotuksia koskien yhteisen kirkkovaltuuston tietyn päätösvallan siirtämistä yhteiselle kirkkoneuvostolle, yhteisen kirkkoneuvoston tietyn päätösvallan siirtämistä osastojen johtajille, viranhaltijapäätösten rajojen korottamista sekä siirto-oikeudesta luopumista tietyissä viranhaltijapäätöksissä. Edelleen johtajisto ehdottaa, että Solaforce-järjestelmään

päätettäviksi siirtyvistä henkilöstöasioista ei enää jatkossa tehtäisi erillistä viranhaltijapäätöstä, ja että seurakuntayhtymässä siirryttäisiin niin sanottuihin tyyppitehtäväkuvauksiin.

Muutosten mahdollinen aikataulu

Uusi kirkkolainsäädäntö astuu voimaan 1.7.2023 alkaen. Seurakuntatalouksilla on kuuden kuukauden siirtymäaika aikaa muokata omat sääntönsä uuden lainsäädännön kirjauksia vastaaviksi. Uusien sääntöjen tulee olla hyväksytyinä 31.12.2023 mennessä ja niiden tulee astua voimaan viimeistään 1.1.2024 alkaen. Helsingin seurakuntayhtymän sääntötyöryhmän valmisteluryhmän on määrä tehdä tarvittavia sääntömuutoksia koskeva valmistelutyö kesän ja alkusyksyn 2023 aikana.

Uuden kirkkolainsäädännön edellyttämien muutosten yhteydessä sääntöihin on suhteellisen helppoa tehdä samalla myös muita tarvittavia muutoksia ja täydennyksiä, muun muassa edellä esiteltyjen kokonaisuuksien osalta. Yhteisen kirkkoneuvoston lähetekeskustelun anti viedään sääntötyöryhmän valmisteluryhmälle tiedoksi.

Lapsivaikutusten arviointi

Lähetekeskustelun käsittelyssä on yhtenä kokonaisuutena nuorten vaikuttajaryhmien rooli ja tehtävät seurakuntayhtymässä. Nuorten vaikuttajaryhmien toiminta liittyy oleellisesti lapsivaikutusten arviointiin. Nuorten vaikuttajaryhmät tarjoavat mahdollisuuden LAVAn toteuttamiseen ja nuorten äänen kuulemiseen kaikessa seurakunnan päätöksenteossa.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Juha Silander

p. 040 563 9709, juha.silander@evl.fi